POUTNÍK

ZPRAVODAJ KLUBU JULESE VERNEA · PRAHA

P O U T N Í K

ZPRAVODAJ KLUBU JULESE VERNEA PRAHA

č. 6

ZVLÁŠTNÍ ČÍSLO VĚNOVANÉ THEODORU STURGEONOVI

O B S A H

Theodore Sturgeon str. 2

Theodore Sturgeon: Killdozer str. 6

Zpravodaj Poutník vydává klub Julese Vernea ve spolupráci se sfk Praha 10 při MO SSM Malešice SNF a sfk Time Machine při KK ČSV SSM VŠCHT Praha.

Vychází jako neperiodický účelový informační materiál.

Příspěvky nečlenů KJV budou uváděny titulkem Host.

Adresa klubu: Miroslav Martan, Počátecká 12, 140 00 Praha 4

Uzávěrka: 1.9.1986

Neprodejné. Určeno pro vnitřní potřebu.

THEODORE STURGEON (1918 - 1985)

Americký spisovatel, narozen v New Yorku. Vlastním jménem Edward Hamilton Waldo, později přijal jméno svého nevlastního otce. Poté, co získal běžné vzdělání, pustil se do nejrůznějších zaměstnání, zejména v raném mládí. Byl námořníkem, prodavačem, kytaristou, ředitelem hotelu, buldozéristou... Mnohé ze zkušeností, které nabyl v těchto zaměstnáních, vtělil později do svých povídek. Byl vícekrát ženat a má několik dětí.

První povídku prodal v roce 1937 McClureovu syndikátu pro uveřejnění v novinách. Během několika dalších let publikoval 39 podobných prací. Dráhu spisovatele science fiction začal v roce 1939, kdy v časopise Astounding Science Fiction (ASF) uveřejnil povídku Ether Breather (Vdechování éteru), přestože prý sesterský časopis Unknown shledával pro své záměry vhodnější. Dá se říci, že první Sturgeonovo vysoce produktivní, ačkoliv krátké spisovatelské období skončilo odchodem z časopisu Unknown a vstupem do armády Spojených států. Za zhruba tři roky napsal více než 25 povídek, všechny buď pro ASF nebo Unknown, a to pod pseudonymem E. Waldo Hunter nebo E. Hunter Waldo (v případě, že měl v jednom čísle povídky dvě). Několik z těchto povídek patří k jeho nejznámějším, jako např. It (To - 1940) a Microcosmic God (Mikroskopický bůh - 1941). Spolu s A. E. van Voghtem, R. A. Henleinem a I. Asimovem patřil Sturgeon mezi ty, kteří nejvíce vtiskli pečeť tzv. zlatému věku W. Campbella Jr. Byl však pravděpodobně více zneklidňujícím autorem než jeho kolegové, neboť se již v těchto raných letech snažil využívat science fiction spíše jako rámce k osvětlení psychologických příběhů, často romantických, než aby se zabýval její technickou odnoží (hard sf).

Léta, po druhé světové válce, byla pro Sturgeona nejplodnější a nejslibnější. Ačkoliv ještě několik let přispíval do ASF, publikoval své povídky stále častěji jinde. Stal se tak např. od roku 1950 kmenovým autorem časopisu Galaxie. Stále uvolněněji

psal povídky zrcadlící jeho zájem o rozličné podoby lásky, přestože jeho explorace rozmanitých stránek sexu jsou dnes nesporné, způsobují povídky jako např. The World Well Lost (Ztracený pramen světa - 1953) značný rozruch mezi publikem. (Povídka vypráví o cizích bytostech, které jsou vypovězeny ze své vlastní kultury proto, že jsou homosexuální.) Sturgeon začal být všeobecně považován za tvůrce romantických příběhů. Svět má sklon chovat se k přirozeným citům jeho postav (s kterými se často mohou ztotožnit dospívající) tyransky, zbavit je jejich pravé podstaty. Avšak naštěstí pro většinu těchto postav využívá autor bezhraničnosti žánru science fiction k ukázání cest vedoucích k osvobození, takže většina z hrdinů směřuje k dosažení nějakého druhu romantické mety - ať již díky zmanipulování represivního vnějšího světa, anebo pomocí událostí, jež nelze vysvětlit přírodními zákony. Nejslavnější samostatný svazek Sturgeona je More Than Human (Více než lidské - 1953), který získal Mezinárodní cenu za fantastiku. Tvoří jej tři propojené příběhy. Dva nové jsou vystavěny kolem povídky Baby is Three (Dítěti jsou tři), která byla původně uveřejněna v americkém časopise Galaxy Science Fiction (1952), a je to pravděpodobně jeho nejslavnější samostatná povídka. Popisuje se značnou intenzitou spojení šesti monster do bytosti nadané rozumovými schopnostmi a o jejím konečném dosažení dospělosti.

Další Sturgeonova povídka Claustrophile (Klaustrofil - 1956), je dokladem jeho obratnosti při zacházení s tématy frustrovaného jinošství. Mladý hrdina této povídky, omezovaný svou utlačovatelskou rodinou, je citlivým podivínem (podobně jako mnoho mladých čtenářů science fiction); zjišťuje, že vůbec není pozemšťanem, ale ztraceným příslušníkem rasy, putující vesmírem. V závěru poznává, že jeho strach z pádu je něco zcela jiného - instinktivně se bojí toho, že na něj spadne sama Země.

Většinu povídek, které Sturgeon publikoval, napsal do roku 1958, ačkoliv se soubory jeho povídek objevovaly stále. Získal obě ceny za sci-fi, jak Huga, tak Nebulu za jednu ze svých nečetných novějších povídek Slow Sculpture (Pomalá socha - 1970).

Názvy amerických sbírek, které vydal, jsou: Without Sorcery (1948); E. Pluribus Unicorn (1953); A Way Home (1955); Caviar (1955); A Touch of Strange (1958); Aliens 4 (1959); Beyond (1960); Sturgeon in Orbit (1964); ... And My Fear is Great and Baby is Three (1965); Starshine (1966); The Worlds of Theodore Sturgeon (1972). Další dvě sbírky, Sturgeon is Alive and Well ... (1971) a Case and the Dreamer (1974) shrnují v podstatě novější práce. Sbírky vydané ve Velké Británii: The Joyous Invasion (1965) shrnuje 2 povídky ze sbírky Aliens 4 s povídkou To Marry Medusa, kterou Sturgeon rozšířil do rozsahu románu The Cosmic Rape, vydaného v r. 1958 v USA. Mnoho povídek vyšlo mimo sbírky. Krátkou povídku s názvem The Man who Told Lies (Muž, který lhal), vydal Sturgeon pod jménem Billy Watson.

S výjimkou sbírky More Than Human oceňovala kritika Sturgeona více za romány než za povídky, ale tři jeho pokusy by neměly projít bez povšimnutí. The Dreaming Jewels (Spící klenoty) - (1950 - také pod názvem The Synthetic Man /Syntetický člověk/) jedná o mladém Hortym, který utekl zlému otci k cirkusu. Postupně si začíná uvědomovat svou sílu a vítězí nad nepřátelskými silami, které ho obklopují. V práci The Cosmic Rape (Kosmické znásilnění) je lidstvo napadeno hvězdnou inteligencí s kolektivním vědomím, která však přemění druh Homo sapiens do vyšší, spojené formy bytí - ke svému překvapení a zároveň polepšení. Venus Plus X (1960) se blíží k tradiční utopii takovým způsobem, jakého nedosáhl žádný americký spisovatel sci-fi před pokusy Macka Reynolds se v tomto žánru. Protagonista Charlie Johns se probouzí k vědomí v Ledomu, líbezné protipohlavní společnosti, popisované toužebně a efektivně jako společnost, která překonala ty sexuální rozdíly lidstva, proti kterým měl Sturgeon vždycky námitky. Román je neodpustitelně didaktický, neboť Charlie Johns se probouzí, aby úspěchy Ledomu prozkoumal a posuzoval.

Technická neukázněnost Sturgeona a citová vřelost jeho struktury zapadala do tradičního kánonu sci-fi, který musel tak často využívat, většinou dosti špatně. Ačkoliv nedostatek příležitosti na začátku jeho profesionální dráhy psát "dospělé" povídky o

lásce byl příčinou některých velmi nešťastných sentimentálních prvků jeho díla, takže jeho trvale adolescentní protagonisté mají sklon řešit své problémy ve stylu ženských románů, byl Sturgeon pro poválečnou americkou sci-fi mocným a obecně osvobodivým impulsem. Ovlivnil zejména takové mladé spisovatele šedesátých let jako byl např. Samuel R. Delany. Sturgeonův spisovatelský hlas byl občas povolný k neřestem a jeho technické experimenty byly méně významné, než by se dalo usuzovat z jejich častého výskytu. Ale právě jeho chyby ukazují, jak velkého úsilí bylo zapotřebí, aby americká sci-fi mohla otevřeně (a uvolněně) zacházet s vážnými, opravdovými tématy, ke kterým se Sturgeon vždy hlásil.

V časopisech jako jsou Galaxy Science Fiction, Times Book Review a další, Sturgeon prokázal, že je citlivým a soucítícím knižním recenzentem.

Další díla: I, Libertine (Já, nemrava - 1956), historický román pod pseudonymem Frederick R. Ewing; Some of Your Blood (Trocha vaší krve - 1961), studie mimo žánr sci-fi o psychopatovi, pijícím krev; Voyage to the Bottom of the Sea (Cesta na dno moře - 1961), přepis stejnojmenného filmu; To Here and the Easel (Sbírka povídek - 1973), Sturgeon' s West (S. západ) - (Sbírka povídek - 1973), povídky ze Západu ve spolupráci s Donem Wardem.

The Encyclopedia of Science Fiction
Překlad - lk-

Theodore Sturgeon

K I L L D O Z E R [1]

Sturgeonův sloh je barvitý, místy až básnicky rozvitý, jinde zase téměř telegrafický strohý. Jeho dialogy oplývají slangovými technickými výrazy, ale současně i náznaky dialektu, popřípadě až přehnaně distinguovanou angličtinou, takže různé typy jednajících osob jsou před čtenářem jako živé. Způsob jeho psaní připomíná Bradburyho, který se mimochodem u Sturgeona učil. Pro překladatele je nesmírně obtížné, byť i jen částečně, zachovat půvab jeho slohu, což je možná i důvod, proč je poměrně málo překládán. Některé pasáže jsou tak obtížné, že je nelze reprodukovat jinak, než převyprávěním.

1.

Před biblickou potopou postihla naši zemi ještě celá řada dalších, které následovaly v různých časových intervalech.

Ještě dříve než nastala první ze serie těchto potop, žila na zemi rasa inteligentních tvorů, možná podobných lidem, jejichž vyspělost byla po všech stránkách nesmírně vysoká. Jejich stroje a technika dosáhly takové dokonalosti, že se o ni nedalo mluvit jako o pouhých mechanismech.

Další vývoj vedl k tomu, že v určitém okamžiku se v atomové struktuře těchto strojů projevila záhadná mutace, která dala vznik jakýmsi shlukům inteligentních elektronů schopných samostatného jednání zaměřeného především proti biologickému životu. Tito elektroničtí mutanti vnikly do atomové struktury všech strojů a mechanismů, které se staly vykonavatelem jejich vůle - a obrátily

---

1) to Kill = zabíjet - záměna za Bulldozer

se proti svým tvůrcům - živým tvorům. Ve strašlivé válce byla rasa živých bytostí od začátku v nevýhodě, protože každý válečný mechanismus, který vyrobili, byl neprodleně napaden inteligentními elektrony a obrácen proti nim.

Několik živých bytostí však přežilo díky tomu, že v poslední chvíli se jim podařilo objevit jakousi formu zhmotnělé energie pro elektronické mutanty neproniknutelné. Z ní vybudovali úkryt, v němž zhotovili něco jako absolutní zbraň, jejíž podstata zůstane pravděpodobně navždy tajemstvím - na štěstí pro lidstvo.

Tuto zbraň použili s úspěchem proti elektronickým útočníkům, ale pak se jim vymkla z rukou. Její nesmírná ničivá síla téměř úplně vyhladila protivníka, ale zabila i své tvůrce - poslední zbytek rasy inteligentních živých bytostí. Při strašlivém kataklysmu, kdy hořela země a prýštící magma ničilo na souši i v oceánech vše živé, unikl všeobecné zkáze jen nepatrný shluk oživlých elektronů, kterému se podařilo vniknout do úkrytu ze zhmotnělé energie, zbudovaném jejich protivníky. Úkryt tvořil jakousi časově i věcně izolovanou stazi, jejíž podstatu nelze lidskými smysly pochopit. Elektrony, utlumivše své existenční pochody na minimum, zde vyčkávaly, až nastane vhodná doba, kdy zase budou moci pokračovat ve svém započatém díle - ničení všeho živého.

Na úkryt nepůsobily žádné vnější vlivy, a tak shluk oživlých elektronů nevěděl nic o geologických zvratech, při nichž se úkryt nacházel jednou v hlubinách oceánu, podruhé opět byl vynesen na pevninu. Nakonec se v rámci horotvorného procesu část mořského dna spolu s úkrytem zvedla a vytvořila malý ostrůvek v opuštěné části Tichého oceánu.

Postupně přicházel opět život a nakonec i člověk, který se na ostrůvku usadil. Brzy však zjistil, že malý pahorek uprostřed ostrova skrývá jakési nepochopitelné tajemství, neboť na jeho vrcholku panoval citelný chlad a v noci bylo vidět opalizující záři tryskající jakoby ze země. Jat posvátnou hrůzou, vybudoval na vrcholku pahorku záhadnému božstvu kamenný chrám, kam přinášel oběti.

Plynuly věky, lidé odešli a tvar ostrůvku nabyl definitivní podoby. Pahorek vystoupil ještě výš nad okolní rovinu a kamenné trosky chrámu se pokryly nánosem země, písku a spletí tropické vegetace. Po celá další tisíciletí byl ostrůvek opuštěn - až jednou .....

Chub Horton spolu s Tomem Jaegerem stáli u mořského břehu a dívali se za odplouvající nákladní lodí. Chub převaloval zbytek doutníku z koutku do koutku a pak si odplivl: "Tohle že máme zvládnout za tři týdny?" Širokým gestem ukázal kolem sebe na rozsáhlou rovinu s hlubokými výmoly porostlými hustým rostlinstvem, v jejímž středu se týčil malý, ale příkrý pahorek.

"Myslím, že to zvládneme," odpověděl Tom, nespouštěje oči se vzdalující se lodi. "Je nás osm a máme nejlepší mechanizaci jaká se dá za peníze koupit."

Tom byl vysoký, šlachovitý muž s energickým obličejem a pronikavým pohledem. Měl bohaté zkušenosti se zemními pracemi a schopnost poradit si za všech okolností. Proto ho firma jmenovala předákem skupiny, která měla za úkol upravit na ostrůvku terén pro stavbu letiště. Celá skupina, včetně vybavení, byla jakýmsi experimentem, mající prokázat, že schopný a dokonale vybavený kolektiv zvládne úkol rychleji a kvalitněji je-li odkázán sám na sebe a není-li zdržován administrativou, dozorem, hlášeními a poradami, které ubírají drahocenný produktivní čas. Skupina byla vybavena nejmodernějšími a nejvýkonnějšími mechanismy, včetně dostatečné zásoby náhradních dílů, pomocného materiálu a zařízení opravářské dílny, o níž pečovali zkušení údržbáři. Také na zásobách a osobním vybavení pracovníků firma nešetřila. Zato měla skupina provést během tří týdnů veškeré zemní práce tak, aby byl terén připraven pro úpravu letištní plochy, včetně administrativních, kontrolních a obytných budov.

Opodál bylo nakupeno vyloděné zařízení, zásoby a mechanismy. Tři tahače tiše broukaly obklopeny pyramidami beden a sudů s pohonnými látkami, za nimiž stála řada dumperů, podobných fantastickým zvířatům o dvou hlavách z dětské knížky o příhodách dr. Doolittla. V pozadí se tyčil dieslový scraper, buldozer D-7 a ohromný bagr, podobající se odpočívajícímu dinosauru s nataženým krkem a hlavou spočívající líně na zemi.

Údržbář Riviera, pocházející z Portorica, pohlédl na oba muže a jeho zuby zasvítily v širokém úsměvu. Snědou paží ukázal na velký buldozer: "Podívejte se, Tome, D-7 už se nemůže dočkat, až se zbaví toho nového nátěru!"

Tom se usmál: "Myslím, že až budeme s prací hotovi, tak s barvou zmizí i hezký kousek tohohle nože." Okovanou botou kopl do široké radlice a pak se otočil k Rivierovi: "Když už jste tady, tak nasedněte na D-7 a srovnejte trochu terén až tam k tomu pahorku. Potřebujeme rovné místo pro postavení tábora."

Portoričan byl v kabině ještě dříve než Tom domluvil a D-7 se s rachotem rozjel.

"Ten chlapík je šikovný. Byl by z něho dobrý buldozerista," konstatoval Kelly, který se připojil k oběma mužům. Byl to muž vysoké štíhlé postavy pohybující se s půvabem kočičí šelmy. "Před několika lety bychom na tuhle práci potřebovali aspoň dvěstě lidí a první, co bychom dělali, by byla stavba kanceláří," pokračoval, zapaluje si cigaretu.

"To je fakt," pokýval hlavou Tom. "Takhle je nás osm s vybavením za dva miliony dolarů, termín tři týdny a dvojnásobný výdělek. Mně se to docela zamlouvá."

Riviera mezitím zhruba srovnal terén a začal upravovat příjezdovou cestu. Při práci si vesele zpíval a občas zamával na skupinu mužů, kteří ho pozorovali.

"Co dělá ta usmolená opice na D-7? Pamatuji doby, kdy se takový umouněnec nesměl ke stroji ani přiblížit, ale dneska dají obyčejnému údržbáři dělat chlapskou práci!"

Hlas, který se ozval za jejich zády, patřil Dennisovi, jehož životní politikou bylo vyvolávat nesváry a z nich pak těžit. Tom se pomalu otočil, ale neřekl nic. Již dávno se zařekl, že s tímto chlápkem neztratí slovo. Dennis mu byl z duše protivný, ale na druhé straně se nedalo popřít, že je vysoce kvalifikovaným pracovníkem.

"Ale jak vidíš, Dennisi, chlapskou práci dělá, a dělá ji dobře." Peebles, starší zavalitý muž s mohutným knírem si káravě Dennise změřil očima. Dennis se opovržlivě zapitvořil. Tom se již neudržel: "Dennisi, odkud jste říkal, že pocházíte? Jo, už si vzpomínám, vy jste z Georgie, že ano?"

"Co tím, k sakru, chcete říct," zasyčel Dennis, ale Tom se od něho odvrátil. Dennis zablýskl očima, ale pak mávl rukou a pomalu odcházel.

"Dennis moc mluví a navíc zbytečně," řekl Peebles. "Míří vysoko, ale nemá k tomu schopnosti a tak si svůj komplex kompenzuje rozeštváváním lidí. Jinak je ale neškodný."

"Neškodný je, alespoň prozatím," zabručel Tom kopaje do úlomku vybíleného korálu. Pak zvedl hlavu: "Myslím, že půjdu trochu pomoct' Rivierovi, potřebuji si trochu protáhnout kostru." Odešel ke stanovišti mechanismů, kde vyskočil do kabiny malého buldozeru a připojil se k D-7.

Dennis se zkřiveným obličejem pozoroval oba pracující stroje a něco povídal Chubovi, drže ho kolem ramen. Vedle stál Dennisův patolízal Al Knowles. "Co si ten malý Hitler vlastně myslí," syčel Dennis. "Takové řeči nemám rád. - Vy jste z Georgie, že?" opičil se po Tomovi. "A co je on? Jenom zatracený Yankee!"

"Je to hajzlík," přidal se chraplavým hlasem Al Knowles, původem rovněž z Georgie. Byl to malý, ale podsaditý chlap, jehož veškeré schopnosti spočívaly v užívání rukou a nohou. Mozek měl sice také, ale zatím se bez něj docela dobře obešel. V nejnutnějším případě mu jej nahradil Dennisův.

"Tom tím nic zlého nemyslel," hájil předáka Chub.

"Nemyslel, nemyslel," prskal Dennis. "Já vím jen tolik, že všechno musí jít podle něho a přitom si vždycky vymyslí něco, co se nám nejméně líbí. Nechápu, proč ti panáci na ředitelství neurčili za předáka někoho jiného, třeba vás Chube. Konec konců když půjde práce špatně, tak to odnese předák a když se bude na nás vytahovat, tak práce půjde špatně - rozumíme si?"

"Moc mluvíte," zakřikl Dennise Chub. "Práce nesmí váznout, jde při tom přece o naše peníze, tak s nějakými opičárnami si dejte pozor!" Otočil se a odcházel s rozpačitým pocitem, že při každém setkání mu Dennis strká do kapsy pozvánku na něco, co je mu proti mysli. Na druhé straně však nemá odvahu tu pozvánku vzít a zahodit.

2.

Mezitím se Riviera dopracoval až k úpatí pahorku. Zde seskočil, zastavil motor a dotekem ruky zjišťoval, zda se nepřehřívá.

"Stalo se něco," zeptal se starostlivě Tom, když dojel k Rivierovi.

"Nic, pane," Riviera zavrtěl hlavou, "De Siete pracuje bezvadně!"

"Daisy Eta?" "Co to je?"

"To je španělsky D-7. Znamená to snad něco v angličtině?"

"Dívčí jméno."

Riviera se zatvářil překvapeně, ale pak se zářivě zasmál: "Na dívku je ta mašina přece jen trochu obhroublá, ale na druhé straně poslouchá, jako každá řádná ženská!"

Tom se zazubil a vylezl do kabiny D-7, kde si s Rivierou vyměnil místo. "Vyjedeme si nahoru na kopec. Podle vyhodnocení terénu tam má být nějaký kámen. Hodí se nám pro zpevnění terénu u bažiny."

Na vrcholku kopce Tom zastavil stroj a oba muži vystoupili. Malá plošinka byla pokryta hustým křovinatým porostem, v němž bylo možno rozeznat zvláštní nerovnosti. Riviera se zastavil u jedné z nich a botou rozhrnul trávu. Objevila se hromada ostrých, jakoby lomových kamenů. Tom přistoupil blíže, sehnul se a prohlédl si je. Pak se překvapeně vztýčil:

"Kde se tady na korálovém ostrůvku vzala modrá žula? To přece není možné!" Zavrtěl nechápavě hlavou, ale pak dodal: "Je to jenom větší štěrk, moc nám to platné nebude. Ale když už jsme tady, tak si pořádně prohlédneme, možná, že najdeme něco většího."

Rozešli se každý na opačnou stranu. Po chvíli se ozval Rivierův hlas: "Pane, pojďte sem, něco jsem našel!" Tom rychle přiběhl a pomohl odstranit zeminu a porost z místa, odkud vyčnívala hrana mohutného balvanu.

"Dojděte do D-7 a přijeďte sem nahoru, pokusíme se jej vyvalit," poručil Rivierovi, který hbitě odběhl. Za chvíli bylo slyšet supění mohutného motoru a "Daisy Eta" se objevila na vrcholku kopce. Zastavila se před balvanem, podebrala jej radlicí, motor zařval ve vysokých obrátkách a Tom překvapením vyvalil oči. Balvan, který se

vyvalil ze svého lože, měl tvar pravidelného kvádru, jehož jedna strana byla šikmo seseknuta. Zcela nepochybně to byl opracovaný kámen.

"Una piedra de una casa," konstatoval Riviera, když očistil kvádr. "Tady musel stát nějaký kamenný dům. Bůh sám ví, jak je to asi staré!"

Tom stál nad kamenem v hlubokém zamyšlení. Za ním pobrukovala Daisy Eta v klidu a zdálo se, jakoby mu zvědavě nahlížela přes rameno. Riviera se naklonil nad dutinu po vyvaleném balvanu pátraje po dalších kamenech, když tu náhle proběhlo jeho tělem zimničné zachvění. "Je mi najednou hrozná zima," otočil k Tomovi obličej zvlhlý potem. "Nevím proč, Tome, ale mám hrozný strach!"

Tom učinil několik kroků k Rivierovi, sehnul se k němu a v té chvíli pocítil chladný závan linoucí se z otvoru. Nebyl nijak zvlášť intenzivní, ale čišelo z něj něco zvláštního, co ho roztřáslo až do morku kostí. Současně si uvědomil, že nesmí dopustit, aby se Riviery zmocnila panická hrůza. "Už ať jsi v kabině a všechno tady kolem pořádně rozvrtej! Jistě jich tady bude víc a my je potřebujeme!" Ostrý tón Tomova rozkazu zapůsobil na Rivieru jako protijed. Hoch se zvedl a stále se ještě chvějíc, kráčel k buldozeru, poklesávaje při chůzi v kolenou. Tom ho starostlivě sledoval, potlačujíc při tom pocit zvláštního neklidu.

Riviera se namáhavě vyšplhal do kabiny, zařadil rychlost a stroj se opřel radlicí do vyvýšeniny, která se pod jejím tlakem pozvolna rozpadávala. Po chvíli bylo zřejmo, že chlapec již překonal chvilkovou depresi. Za sklem kabiny bylo vidět, jak se usmívá a Tomovi mává.

Manganová ocel radlice zasténala námahou když vyvalila další kámen stejného tvaru jako byl předešlý. Tom se sehnul, aby jej prozkoumal, ale zděšeně ucouvl před mrazivým dechem, který se vyvalil z dutiny. Vztyčil se, zhluboka se nadechl a setřel si studený pot z očí. "To nic," šeptal si, "ty kameny potřebuji a musím je dostat!"

Několik kroků od něho zařval buldozer a jeho radlice zazvonila, že to muselo být slyšet stovky metrů daleko. Tom se otočil a spatřil, jak stroj se marně snaží prorazit základy mohutné zdi, kterou před chvílí odkryl. Mohutný nápor jej stočil na stranu, takže vrazil do zdi bokem - a v tom okamžiku se to stalo.

Náraz uvolnil jeden z kvádrů tvořících základ, ten strhl další, a pak se zdálo, jakoby se celá vyvýšenina propadávala. Z hluboké trhliny ve zdi se vyvalilo něco jako mlha, ale nebyla to mlha tak, jak ji známe. Byla mrazivě chladná i v horkém žáru tropického slunce a podivně světélkovala jakoby tisíci výbojí statické elektřiny. Okolní vzduch byl naplněn ostrým pachem ozónu.

Tom, vzdálený od zdi asi deset metrů, zůstal jako přimražen. Vyděšeně zíral na zeď, když koutkem oka zahlédl, že buldozer se podivně pohnul. Rychle odvrátil pohled ode zdi a s úžasem spatřil, jak se stroj vzepjal jako divoký kůň, přičemž Riviera vylétl vysokým obloukem z kabiny, ve vzduchu se dvakrát převrátil a dopadl na zem, kde zůstal v nepřirozené poloze ležet. Tom vykřikl cosi nesrozumitelného, vrhl se k chlapci a odtáhl ho do bezpečí.

Buldozer jakoby zešílel. Jeho radlice se zvedala a klesala v rychlém sledu. Znovu a znovu se vrhal proti zdi, kterou drásal a drobil, jakoby byla jeho úhlavním nepřítelem.

Tom se sehnul k ležícímu Rivierovi a jemně jím třásl: "Chlapče, co je ti, řekni!" Rivierovy dlouhé hedvábné řasy se zachvěly a oči se pomalu otevřely. Tom polkl slinu, když uviděl jak pod víčky se objevuje bělmo. Pak se ozval Rivierův slabý hlas: "Madre mia, qué me pasado - Tome, co se mi to stalo?"

"Spadl jsi ze sedmičky ty troubo," řekl s obhroublou něžností Tom. "Jak se cítíš?"

Riviera se pozvedl na loktech, ale pak se zaúpěním opět klesl na zem: "Hlava mě strašně bolí - ale co to mám s nohama?"

"Bolí tě?"

"To ne, ale nemohu s nimi pohnout!"

Tom se vztýčil a jeho tvář zešedla. "Jen klid, chlapče, dojdu dolů pro Kellyho a odneseme tě. Za chvilku jsem zase zpátky!"

Otočil se a rychle kráčel pryč. Za sebou slyšel Rivierovo volání, ale neotočil se. Už před tím několikrát viděl, jak vyhlíží člověk s přeraženou páteří. Asi v polovině pahorku se nerozhodně zastavil. Něco se mu nezdálo. Na okraji vrcholové planinky stála D-7, ale proč její motor šel chvílemi do zuřivých otáček a pak se zase vracel do volnoběhu? To je proti zdravému rozumu, vždyť v kabině nikdo nebyl, aby manipuloval s akcelerátorem!...

Rozhodl se, že tu záhadu prošetří. Zřejmě to bude něco s hřídelí, což znamená, že motorový blok se co nevidět roztrhne. Ale jak to, že stroj stojí, když nikdo nevrátil rychlostní páku na neutrál? A proč se zvedá a klesá radlice - k tomu je třeba tří různých manipulací příslušnými pákami!

Když se přiblížil k D-7, ten jakoby se uklidnil a jeho motor si tiše broukal v pravidelném rytmu volnoběhu. Tom měl nepříjemný pocit, že ho stroj vypouklými zorničkami světlometů číhavě pozoruje. Násilím překonal tuto nesmyslnou představu a položil ruku na motorový kryt. D-7 reagoval jako splašený hřebec. Velký dieselový motor zařval a Tom s hrůzou viděl, jak rychlostní páka vyskočila z neutrální polohy. V domnění, že stroj vyrazí dopředu, rychle uskočil stranou, ale ten se otočil na místě a mohutná radlice minula Tomův bok o zlomek centimetru. Hned nato se čtyřmetrový ocelový pluh zvedl do výše a D-7 se vyřítil přímo na Toma, který se v poslední chvíli zachránil střemhlavým skokem do strany, kde uvízl v trnitém houští. Stroj setrvačností vjel na hromadu kamení a zeminy, která zbyla z pobořené zdi a jeho radlice v ní pevně uvízla.

Tom se vyhrabal z houštiny a opatrně se přiblížil k D-7. Řekl si, že stroj se z této pozice nemůže sám uvolnit a je pro tuto chvíli neškodný. Vystoupil na zabořenou radlici, uchopil záklopku radiatoru a začal ji vytáčet. V okamžiku, kdy se přidržoval jen jednou rukou, záklopka nečekaně povolila, Tom ztratil rovnováhu a klouzal po hladkém krytu motoru, přímo pod pásy, zběsile se točící ve snaze vyprostit se ze závalu. V poslední chvíli se zachytil trubky přívodu vzduchu. V tom okamžiku se buldozer vyprostil, zvedl radlici a skočil zpět na pevnou půdu. Prudký pohyb stroje odtrhl Tomovu ruku, ale podařilo se mu zachytit se ohbím lokte za výfukové potrubí. Zaťal zuby bolestí cítě, jak se mu rozžhavený kov propaluje do těla, ale nepovolil. Po několika marných pokusech se zachytil druhou rukou za okraj kabiny a s vynaložením posledních sil se do ní vydrápal.

"Tak," zaskřípěl zuby, jsa bolestí téměř bez sebe. "Teď už zase budeš poslouchat!" Nohou vykopl řadicí páku do neutrálu, motor zařval, ale Tom stiskl dekompresor a uzavřel přívod paliva. "Kompre-

se je něco, bez čeho se neobejdeš, bestie," zasyčel Tom, jakoby mluvil k poraženému protivníku. "Teď ještě ...," nedomluvil, protože nové zařvání motoru a prudký pohyb buldozeru ho srazil zpět na sedadlo. S vytřeštěnýma očima se díval na páčku dekompresoru, která se nečekaně vrátila do původní polohy. Stroj vyrazil dopředu a jeho radlice se hrozivě zvedla. Tom se bleskurychle vrhl na ovládací mechanismus a stisknutím uvedl radlici do pracovní polohy. Přidal plyn a stroj začal před sebou hrnout zeminu. Sešlápl akceleraci na nejvyšší obrátky ve snaze co nejpevněji zablokovat radlici v zemi, když rychlostní páka náhle skočila zpět a udeřila ho plnou silou do rozkroku. Tom zařval šílenou bolestí a pustil ovládací mechanismus. Radlice se zvedla, rychlostní páka se znovu zařadila a stroj vyrazil prudce vpřed. Tom se v posledním záknitu jasného vědomí prudce rozehnal rukou po dekompresní páčce, která se pod nárazem ohnula a zaklínila v otevřené poloze. Stroj se vzepjal a Tom vysokým obloukem vyletěl z kabiny. Ještě v letu postřehl, že mohutné válce motoru zpomalují svůj chod, až se zastavily úplně. Pak ztratil vědomí.

Když přišel k sobě, pozvedl hlavu a bolestí zasténal. Posadil se, přitiskl bradu na ohnutá kolena a snažil se utlumit vlny bolesti, které mu probíhaly tělem. Když se mu poněkud ulevilo, doplazil se k buldozeru, opřel se o něj a s námahou se postavil na nohy. Pak se pustil do demontáže všech součástek nezbytných pro chod stroje. Otevřel výpust nafty a jakoby ve snách pozoroval, jak žlutavá, mastná tekutina se rozlévá po zemi. Totéž učinil u vstřikovacího čerpadla. Kusem drátu zajistil dekompresní páčku v nulové poloze, a pak se věnoval motoru. Vyšrouboval kryt čističe vzduchu a do otvoru nacpal utržený rukáv ze své košile. Nakonec zajistil drátem rychlostní páku a odpojil přívod pohonné látky mezi nádrží a čerpadlem. Více dělat nemohl. Vrhl poslední pohled na zneškodněný stroj, zavrtěl nevěřícně hlavou a pak se odpotácel do tábora přivolat pomoc pro Rivieru.

3.

V táboře věnovali Rivierovi všemožnou péči. Podle návodu v lékařské příručce mu podali utišující prostředek, podepřeli záda dlahami a převázali obvazy. Pak se věnovali Tomovi, jehož tělo byla jedna slitina podlitin a odřenin. Ohbí pravé ruky a kůže na boku bylo spálené. Teprve, když ho ošetřili, byl čas na dotazy.

"Viděl jsem chlapíka," poznamenal Dennis, "jak se otočil v sedadle, aby viděl dozadu. V tom buldozer narazil na překážku, chlapík vylétl dopředu a dopadl před pásy. Zbyla z něho tři metry dlouhá šmouha. Nechápu, proč ten umouněnec neseděl pevně na obou půlkách, nebyl by vypadl!"

"Riviera seděl pořádně a držel se," řekl zamračeně Tom.

"A přesto ho to vyhodilo," divil se Al Knowles.

"Přesně tak."

Dennis zakroutil pochybovačně hlavou: "Co potom dělal, hnal si to sedmdesátkou?"

Tom se rozhlédl po zvědavých tvářích a chvíli váhal s odpovědí. Jaká bude asi jejich reakce, kdybych jim to všechno popravdě vylíčil? Pak se ale rozhodl: "Riviera normálně pracoval. Vyvaloval balvany ze staré zdi tam nahoře na kopci. Jeden z nich se uvolnil a náhlá změna v zatížení motoru asi způsobila, že se se strojem něco stalo. Vzepjal se a prudce vyrazil."

"To je z toho, když se obyčejný mechanik tlačí na práci, na kterou nestačí," poznamenal Dennis s kradmým pohledem na Toma.

"To s tím nemá co dělat," utrhl se Tom.

"Tome, co je vlastně s D-7? Je rozbitý?", zeptal se rychle Peebles, aby zabránil případnému střetu. "Je rozbitá?"

"Asi ano. Určitě je něco s motorem a řízením."

"A navíc prasklá hlava," řekl Harris, rozložitý mladík s rameny jako býk a neukojitelnou chutí na pivo. "Když jsme s Alem šli pro Rivieru, tak jí stékala voda po motoru."

Tom se zlostně vztýčil: "To jste šli až nahoru na kopec si prohlédnout D-7 a Rivieru jste zatím nechali ležet?"

"Jak to, až nahoru na kopec, D-7 byla přece ani ne pět metrů od chlapce!"

"Co to žvaníte," vytřeštil oči Tom.

"Je to tak," Harris se udiveně podíval na Toma. "Proč se rozčilujete?"

"Ale já ji přece nechal na vrcholku kopce, tam u těch rozvalin! Rivieru jsem snesl asi sto metrů dolů pod kopec!"

"A proč jste ji nechal se zapnutým startovacím motorkem?"

"Startovací motorek?" Tom si vybavil malý benzinový spouštěč sloužící k nastartování velkého dieselového motoru. Jasně si vzpomínal, že když odcházel od D-7, bylo slyšet jen bublání vařící vody v chladiči. Jinak nic.

"K čertu, ne! Zcela určitě ne," zařval.

Al Knowles a Harris si vyměnili pohledy. "Mám dojem, že jste to asi přehlédl," pokusil se Harris o smířlivý tón. "Když jsme byli s Alem pod kopcem, zřetelně jsme to slyšeli. Nemohli jsme se mýlit. Supěl, jakoby pracoval s přetížením."

Tom na ně vyvalil oči a pak se začal hystericky bít pěstmi do hlavy: "Ne a ne a ne! Nechal jsem D-7 nahoře úplně vypnutou a zajištěnou. Vypjal jsem kompresi, vypustil naftu a dokonce ucpal přívod vzduchu hadrem. Ale startovacího motorku jsem se ani nedotkl!"

Muži se na sebe významně podívali a Peebles se opatrně zeptal: "Proboha, a proč jste to všechno vůbec dělal?"

Tom jakoby ho neslyšel: "Já trouba, měl jsem ještě odpojit dráty od baterie. Na startovací motorek jsem úplně zapomněl!" mumlal si jakoby sám pro sebe. Pak ale pozvedl oči: "Harrisi, vy říkáte, že startovací motor ještě běžel, když jste došli k D-7?"

"Už ne," řekl Harris, "těsně před tím, než jsme k ní došli, zhasl. Zřejmě se zadřel, protože byl úplně žhavý. Tome, vzpomeňte si," naléhal, "musel jste ten motorek nějak nevědomky spustit - a pak se asi zasunula spojka a rychlost --," jeho hlas náhle ztratil přesvědčivost, když si uvědomil, že je třeba sedmi manipulací, aby startovací motorek mohl uvést do pohybu buldozer tohoto typu. "Ale ať to je jakkoliv, měla zapojenou rychlost a pomocí tohoto motorku lezla pomalu kupředu. To je fakt!"

"To je docela možné," řekl Chub, "jednou jsem pomocí startovacího motorku dopravil porouchaný buldozer zpět do tábora. Bylo to asi dva kilometry daleko, ale každých padesát metrů jsem musel zastavit a počkat až motorek vychladne."

"Tak se mi zdá," řekl Dennis s mírným náznakem sarkasmu, "jakoby D-7 šla po tom umouněnci. Když ho nedostala hned napoprvé, vypravila se za ním ho dodělat."

Al Knowles kvitoval Dennisovu poznámku drsným zachechtáním. Tom to již déle nevydržel. Zvedl se a se zlostným pohledem na skupinu mužů se vzdálil.

"Při práci s buldozery se přijde k úrazu jenom když někdo udělá nějakou pitomost," pokýval hlavou Kelly a pokračoval, "a člověk si většinou neuvědomí, že dělá nějakou pitomost, až když na to někdo doplatí!"

"To je svatá pravda," přitakal Dennis, "a ta pitomost byla především v tom, že se pustí obyčejný údržbář na buldozer, kam patří jenom operátor. A vůbec, kdo ví, jak to vlastně všechno bylo. Možná, že se pohádali a Tom ho vyhodil z kabiny. Pak nařídil stroj, aby chlapce najel a mezitím se vrátil sem, jakoby ohlásit nehodu."

"Na neštěstí pro Dennise zaslechl jeho poslední slova vracející se Tom. Přiskočil k němu, uchopil za límec košile a několikrát rázně zpolíčkoval. "Ty kryso," supěl, "kdybys ty byl na místě Riviery, tak bych to asi určitě s radostí udělal!"

Dennis se kroutil v pevném sevření Tomovy ruky: "Přestaň, Tome, vždyť to byl jenom takový žert!"

"A navíc k tomu jsi ještě zbabělý." Tom pustil Dennise a napřáhl okovanou botu k ráznému kopanci. "Tome!" ozval se vyčítavě Peebles. Tom se zarazil a kopanec již nedopadl. "Vypadni, ať tě už nevidím, ty hade," zuřil, "zmiz!"

Dennis zmizel, ale ozval se Knowles: "Tome, přece nemůžete ...!"

"A ty jsi stejná stvůra," zařval na něho Tom, "táhni za svým siamským dvojčetem!"

"OK, OK," Knowles zbledl a rychle se vytratil.

"Myslím, že toho bylo pro dnešek až dost." ozval se Chub. "Bude nejlépe, když se n to pořádně vyspíme." Pokývl hlavou a zamířil ke stanu, kde byla provizorní nemocnice.

Na obvazu Tomovy paže bylo vidět velké temné skvrny. "Sedni si, chlapče," vyzval ho Peebles, "trochu ti upravím obvaz, neměl ses tak rozčilovat."

Zatím co se Peebles zabýval obvazem, Tom se obrátil ke Kellymu a Harrisovi, kteří pokuřujíce, seděli vedle na bednách: "Myslete si co chcete, ale na tom pahorku se nikdo z nás nedopustil žádné pitomosti."

Peebles se dlouze zadíval na Toma: "Nemohu vám nic přikazovat, jenom si myslím, že byste příště neměl hned mlátit lidi. Dělá to zlou krev."

"Slibuji vám, že už se to nestane," odpověděl Tom, ale pak dodal: "Pokud to nebude nezbytně třeba."

Nebylo toho nezbytně třeba ani druhý den ráno, když našli Rivieru mrtvého a Dennis si neodpustil větu, v níž bylo cosi jako vražda.

4.

Přes všechny nepředvídané události pokračovala práce na přípravě letištní plochy podle plánu. S tak dokonalým a výkonným zařízením to snad ani jinak nešlo. Kelly každým záběrem mohutné lžíce svého bagru ukrojil z terénu dva kubické metry zeminy a dumpery, které ji odvážely, jsou snad nejvýkonnější dopravní prostředky na světě. Z centrálního pahorku zmizela již celá třetina a získaný materiál byl nahrnut na vysokou hromadu u paty pahorku jako zásoba pro zavážení proláklin a bažinaté nížiny.

Peebles, který dokončil výstavbu a zařizování své údržbářské dílny, neměl zatím nic na práci. Seděl a kouřil ve stínu pyramidy sudů, když ho napadlo, že by se mohl podívat, co se dá dělat s D-7,

který zatím nečinně stál pod úpatím pahorku. Chvíli před ní postál, škrabaje se rozpačitě na temeni, a pak se vrátil do tábora.

"Co jste zjistil," zeptal se Tom, sestupuje ze zaprášeného Dumperu.

"Seznam závad je dlouhý asi takhle," odpověděl Peebles natahuje paži. Pak potřásl hlavou: "Tome, co se na tom pahorku vlastně stalo?"

"Něco se uvolnilo a stroj se rozjel," řekl Tom bezvýrazným hlasem.

"Hm, ale vždyť přece ...," Peebles se upřeně zadíval Tomovi do očí. Pak ale mávl rukou: "OK, Tome, ale tam nahoře nemohu nic dělat. Musíme ho nějak dopravit sem dolů. Pravý pás se mu sesmekl a záchytky se nějak zasekly."

"Tak proto se nemohla dostat až k chlapci, i když použila startovací motor ...."

"Co to prosím vás říkáte?"

"Nic, nic, jen tak si mluvím pro sebe. To na člověka tak někdy přijde."

"Kromě toho pásu má prasklou hlavu a kdo ví co ještě zjistím, až ji rozeberu."

"Peeblesi," řekl Tom, vyhýbaje se pohledu svého společníka, "proč si s tou D-7 děláte takové starosti? Docela dobře se bez ní obejdeme."

"Proč?" Peebles vyvalil oči, "přece se nebudeme zbavovat tak výkonného stroje!"

"Opakuji, že se to nevyplatí."

"Ale proč? Udělá práci za tři malé bagry. Kromě toho mám všechny potřebné náhradní díly!"

"To všechno jsem věděl ještě dříve, než jste otevřel ústa. Opakuji, že se nám to nevyplatí. Ale když na tom trváte..."

Do malého traktoru naložili lano a potřebné nářadí a za několik minut byli pod pahorkem. Daisy Eta stála na mírném svahu a pohled na ni nebyl nikterak vábný. Připomínala spíše vyřazený vrak než nejmodernější stroj pro zemní práce. Stála tam rozbitá, bez užitku, ale stále v ní přetrvával nedefinovatelný pocit vlastní

existence zaměřené k jedinému cíli - ničit vše živé. Zarputilí dvojnožci, kteří ji vyrobili, připomínali jí jiné tvory závislé na strojích, s kterými se kdysi dávno vypořádala. Byla sice schopna odstranit některé závady a poruchy, ale opravit prasklou hlavu, nasadit pás, nebo dát do chodu startovací motorek s vylitými ložisky bylo nad její síly. Nechá se tedy opravit - a pak se uvidí. Hlavní je, že poznala v čem je její slabost, které se napříště vyvaruje.

Tom s Peeblesem seskočili z traktoru a přiblížili se k Daisy Etě.

"Dávejte si pozor," řekl Tom, díváje se ostražitě na buldozer.
"Proč," podivil se Peebles.

"Ale nic," rozpačitě zamumlal Tom. Obešel stroj a sklonil se nad nádrží pohonných hmot. Závěr, který byl před tím otevřel, byl znovu utažen. Vyšrouboval jej a nahlédl dovnitř. Nádrž byla téměř ze tří čtvrtin plná.

"Co hledáte," zeptal se zvědavě Peebles nahlížeje mu přes rameno.

"Peebe," řekl Tom vážně. Otevřel jsem závěr a když jsem odcházel, nafta vytékala proudem. D-7 si jej sama zase uzavřela."

"Tome," řekl chlácholivě Peebles, "neberte si to tak k srdci. Jste mladý, tak se z toho dostanete. To jste si jen myslel, že jste otevřel ..."

"Potom jsem přerušil přívod k palivovému čerpadlu," pokračoval Tom tvrdošíjně, jakoby Peeblese neslyšel, " a podívejte se - je otevřený!"

"Tome, uklidněte se a nedívejte se na mne tak divně," Peebles byl vůčihledě zmaten a nevěděl co si má myslet. Tom se otřásl jakoby chtěl shodit nějakou tíži, ale pak mávl rukou. To nic, dáme se do toho!"

Odvinuli lano a podvlékli jej pod radlicí Daisy Ety a druhý konec zaklesli za tažný hák traktoru. Silnými údery palice vyrovnali ohnuté vodiče pásu. Ten pak rozprostřeli dopředu, aby traktorem tažený buldozer mohl na něj najet. Manipulace s natahováním pásu proběhla tak rychle, že Peebles překvapeně poznamenal: "Skoro se mi zdá, že ta potvora nám pomáhá!"

"I to se někdy stává," řekl Tom se ztrnulým úsměvem.

Daisy Etu dopravili do tábora, důkladně prohlédli a rozebrali. Poškozené části opravili nebo vyměnili, takže druhý den stál buldozer před Peeblesovou dílnou připraven k práci. Opodál stála skupinka mužů, přetřásajících poslední vzrušující události. Mezi nimi vynikal pronikavý Dennisův hlas: "Říkám vám, že to byla chladnokrevná vražda! A od takového chlapa si máme nechat poroučet?"

Chubův doutník nervozně přeskakoval z jednoho koutku úst do druhého. "Vykašlete se na to, řekl nakonec, "za nějakých čtrnáct dní tu bude zástupce ředitelství s další partou a pak to můžeme ohlásit. Zatím budeme pracovat, jakoby se nic nestalo."

"Chlap, který spáchal jednu vraždu, je schopen další. To máme čekat, až se to stane?"

"Tak zavoláme šerifa!" Chub se pokusil vtipem rozptýlit dusnou atmosféru. Muži se dobromyslně zasmáli, ale Dennis pokračoval:

"To ne, ale my ho přece nemusíme poslouchat. Kdybyste tím předákem byl třeba vy ..."

Chub se naježil: "Proč mne, k čertu, Dennisi, pořád tlačíte, abych dělal předáka? Myslíte snad, že pak bude práce dřív hotova?"

"To ne, ale mít nad sebou vraha ..."

"Poslouchejte, vy chytráku," vyjel Chub, "škoda, že tou svou hubou nemůžete bagrovat. To by ta práce ubývala!" Odplivl si a znechuceně odcházel, kopaje vztekle do oblázků na cestě.

Tom, sehnut nad podvozkem Daisy Ety utahoval obrovským francouzským klíčem.něco na nosném rámu. Vida kolemjdoucího Chuba, zavolal na něho:

"Halo, Chube, vezměte kus roury a pojďte mi pomoct to utáhnout!" Chub, vděčen za vyrušení z chmurných myšlenek, ochotně poslechl a za chvíli byla práce hotova.

"Tome," ozval se nesměle Chub, "řekněte pravdu, zabil jste toho Portorikána, nebo ne?"

Tom zabodl oči do Chubových a řekl důrazně: "Ne." Pak mu položil ruku na rameno: "Poslouchejte dobře, Chube, Rivieru zabila tahle věc," kopl okovanou botou do radlice Daisy Ety. "Pokud myslíte, že jsem ho na ni posadil, tak odpověď je ano. Do té míry

jsem odpověden za jeho smrt. Ale co se dělo dál, je pro mne stejnou záhadou, jako pro vás. V každém případě, něco tady nehraje, ale nemohu na to přijít. Myslete si co chcete, ale něco tam nahoře na pahorku způsobilo, že stroj se splašil. A tak pro všechny případy jsem se rozhodl, že nikdo z vás na D-7 nesedne. Tu si budu napříště hlídat sám. Chci, abyste to řekl všem mužům z party!"

"Tome ..."

Tomova trpělivost překypěla: "To je všechno. Když bude někdo zraněn, tak to budu já a nikdo jiný, rozuměl jste?"

Chub stál jako přimražený. Sáhl si k ústům, aby posunul doutník, ale v ruce mu ho zůstala polovina, druhá uvízla mezi rty. Během Tomovy řeči jej mimoděk překousl.

5.

"Tak co, jak to jde, Peeby?"

Peebles, připravující svářecí aparát se usmál: "Ahoj, Chube, celkem dobře, až na to, že k D-7 se nedostanu. Musím vzít kabel." Vzal na rameno svitek kabele a rozvíjel jej směrem k obrovitému buldozeru. "Až vám řeknu, Chube, tak zapněte generátor!" Peebles dotáhl kabel až ke stroji a uchopil svářecí aparát. "Teď," zavolal na Chuba.

Dvacet metrů kabele mezi generátorem a svářečkou vybuchlo v oslnivém záblesku. Daisy Eta se otřásla a odskočila zpět, jakoby byla odkopnuta. Její elektrická instalace byla spálena a na obnažených místech stékal rozžhavený kov. Peeblesova hlava a hruď byly na zlomek vteřiny ozářeny fialovým nimbem. Vyděšený Chub rychle přerušil proud, ale bylo již pozdě. Nešťastný Peebles klesl k zemi, přeťat výbojem téměř vejpůl.

Pohřbili ho vedle Riviery. Starý muž byl všem blízký a muži chodili kolem sebe zamlkle jako stíny. Dlouho trvalo, než se jim

podařilo dostat Chuba z těžkého šoku a v Tomově hrudi vzrůstala zuřivá nenávist proti záhadné kletbě ležící nad jeho skupinou.

Jednoho večera vyhledal Kellyho, který během svého pestrého života strávil nějakou dobu na vysoké škole, kde studoval elektroinženýrství a ženy. Pokud jde o to první, byl výsledek dosti skrovný, zatím co v druhém případě naopak tak výrazný, že ho vyhodili. Tom v naději, že v Kellym zůstalo přece jen trocha nabytých vědomostí, mu položil první otázku:

"Co to bylo za výboj mezi generátorem a obloukovou svářečkou?"

Kelly se zamračil: "Kamaráde, teď jste mne dostal. Znáte případ, že by se svářecí aparát někdy takhle choval?"

"Jednou jsem viděl, jak jeden chlapík dostal ránu od 400 ampérové svářečky. Posadilo ho to, ale jinak mu to nic neudělalo."

"Intenzita proudu nezabíjí," namítl Kelly, "to dělá napětí, což je něco jako tlak. Představte si, že vezmu hrnec vody a vchrstnu vám jej do obličeje. Nic se vám nestane, nanejvýš budete nadávat, že jste mokrý. Když ale vezmu stejný objem vody, stlačím ho na několik set atmosfér a pustím ji na vás jemnou tryskou, tak vás přeříznu napůl. Svářecí aparát prostě nemůže vyvinout takový tlak, lépe řečeno napětí elektrického proudu. Proto také žádný zkrat na celém systému - generátor - kabel - svářečka nemůže vyvolat takový výboj, jaký jsme viděli. Napětí při takovém výboji muselo být alespoň několik tisíc voltů!"

Tom nebyl spokojen s odpovědí. "A přece se to stalo. Třeba je něco v D-7, co takový mohutný výboj způsobilo. Vzpomeňte si, že ještě čtyři hodiny po neštěstí byla tak horká, že nebylo možno se k ní přiblížit."

Kelly zavrtěl hlavou: "Proud probíhá od záporného pólu ke kladnému, a ten nemůže přijmout víc, než je záporný schopen vypustit, rozumíte, jak to myslím?"

"Co když v důsledku nějakých mimořádných okolností vytvoří kladný pól nějaké elektrické pole, které by najednou vyssálo negativní tok a pak jej naráz vypustilo, asi tak jako tu vodu tou jemnou tryskou, podle vašeho přirovnání?"

"Ne, Tome. To prostě není možné, i když stále existuje něco nejasného v oblasti statické elektřiny. To, co se stalo, je naprosto nevysvětlitelné, protože podle všech známých poznatků se to stát vůbec nemohlo. Pokud by došlo ke zkratu v systému generátor - kabel - oblouková svářečka, pak v žádném případě to nemohlo Peeble se zabít. Na to vsadím svůj diplom, který nemám!"

Tom poděkoval Kellymu, který se rozloučil a zamířil k noclehárně. Pak mimoděk zabloudil pohledem na místo, kde byly oba hroby. Zmítán bezmocným vztekem vstal s úmyslem znovu si prohlédnout svařovací aparát. Když přišel na místo neštěstí, strnul: Daisy Eta byla pryč!

6.

Al Knowles s Harrisem seděli před stanem a zasmušile hleděli před sebe.

"Je to špatné," řekl Harris a odplivl si.

"To je," přikývl Al, "ještě jsem neviděl Toma tak rozjetýho. Furt jenom řval: - Kde je D-7, kde je D-7?"

"Vzal ji Dennis, že?"

"Jo. Když Chub oznámil, že Tom nařídil, aby na D-7 nikdo nešahal, tak moh prasknout zlostí. Prej na D-7 je něco, vo čem Tom nechce, abysme věděli, poněvač by prasklo, že zabil Rivieru."

"Jak to, že Dennis s ní odjel?"

"Na jeho dumperu mu praskla pneumatika. Řek', že má kvalt a že nemůže čekat až se to spraví. Řek'jsem mu, že Tom bude řádit, ale von jen máv'rukou a vodjel."

"No to tedy bude průšvih," konstatoval Harris.

Harris měl pravdu. Objevil se udýchaný Chub a z dálky volal: "Hoši, pojďte sem honem!"

"Co se děje," zeptal se Harris vstávaje.

"Před chvílí jsem potkal Toma a skoro jsem se ho polekal. Tvářil se, jakoby chtěl někoho roztrhat. Zeptal jsem se, co se mu stalo. On zasyčel, že Dennis odjel s D-7 a že s ním zatočí. Potom se rozběhl ven z tábora.

"Musíme za ním, aby něco neprovedl," a nečekaje na ostatní, Harris se dal do běhu. Ostatní ho následovali svítíce si baterkami. Neběželi dlouho. Asi po stech krocích se ze tmy vynořila Tomova postava. Kráčel pomalu se svěšenými rameny a díval se do země. Když na něj Harris zavolal, zastavil se a čekal, až muži k němu doběhnou.

"Kde je Dennis," zařval Chub. Tom se na něho podíval, jako by ho viděl poprvé a pak ukázal palcem za sebe.

"Tome, on je ..."

Tom pokývl hlavou a zapotácel se. Tvář měl bledou jako stěna. Sklonil se a křečovitě zvracel.

"Ale, zůstaneš u Toma, je mu špatně. A ty, Chucku, půjdeš se mnou," přikázal Harris.

Když našli Dennise, vše co z něho zbylo, byl asi tři metry dlouhý krvavý povlak. Rozhlíželi se po D-7, ale ta nikde nebyla.

7.

Al Knowles vsedl na dumper a odjel pro Kellyho, který měl noční směnu na odlehlém konci runwaye. Ostatní muži seděli mlčky na okraji výkopu a hleděli zasmušile před sebe. Na spánek neměl nikdo ani pomyšlení. Zanedlouho se ozval hlas týraného motoru, objevily se reflektory a v oblaku prachu se přiřítil dumper. Kelly seskočil ještě v jízdě a přiběhl k Tomovi. "Tome," zvolal, "Dennis - je to pravda? A vy ..."

Tom unaveně přikývl. Pak se mu ale zablýsklo v očích a zvedl hlavu. Teprve teď se mu rozbřesklo. Oni si myslí, že Dennise zabil!

Vztýčil se a vyzývavě se podíval na Kellyho: "Proč říkáš, že já - já!"

"Al říkal, že prý jsi ho zabil!"

Tom zabodl oči do Knowlese, který sklonil hlavu a jakoby se schoulil do sebe.

"Tak jak to vlastně bylo Tome," opakoval Kelly.

"Cožpak jste se všichni zbláznili," vyjel na něho Tom. "Dennise zabil D-7 ještě dřív, než jsem ho našel!"

"Tome," ozval se rozvážně Harris, "vždycky jsem vám věřil, ale tentokrát ..."

Ve skupině mužů nastalo mrazivé ticho. Tom se podíval na každého z nich a pak řekl vážným hlasem: "Tak vy si zřejmě myslíte, že jsem ho zabil já. Že jsem šel za ním, shodil ho z D-7 a převálcoval."

Nikdo se neozval a ticho bylo čím dále tím tíživější. "Tak poslouchejte, vy chytré hlavy," pokračoval Tom. "Šel jsem za ním a našel ho mrtvého. Nevěříte? Tak vám řeknu něco jiného." Jeho hlas přímo sršel ironií. "Když jsem ho zabil, tak jsem vzal D-7 a odvezl ji hodně daleko z dohledu. Pak jsem roztáhl křídla a vrátil se tam, kde jste mne potkali. A to vše jsem stihl během pěti minut, počítáno od chvíle, kdy mne Chub viděl jak se ženu z tábora až po setkání s vámi, kdy jsem se vracel."

Muži stále zachmuřeně mlčeli. Tom s rezignovaným úsměvem mávl rukou: "Vám je zřejmě všechno jasné, tak proč se mne vlastně vyptáváte?"

Chub byl jediný, který se ozval, i když bylo vidět, že se mu do řeči moc nechce: "Tome, co jste měl na mysli, když jste mi tehdy po Peeblesově smrti řekl, že něco tam na kopci D-7 pobláznilo?"

Tom se na Chuba zatvrzele podíval: "Znovu opakuji, že je to pravda. Něco ji posedlo, ale nemám tušení co. Zabilo to Rivieru a Dennise a zcela určitě s tím souvisí i Peeblesova smrt. Bojím se, že to bude pokračovat, dokud nás to nezabije všechny."

Muži se na sebe podívali a Kelly řekl konejšivým hlasem: "Jistě, jistě. Ten buldozer se chystá na nás na všechny, ale my se nedáme. Chytíme ho a do šroubku rozebereme. Tak už se Tome uklidni, my tě nedáme a všechno bude zase v pořádku!"

"Vy jste ale jedinečný spolek pitomců," řekl Tom zhnuseně. "Ale v jednom má Kelly pravdu. Za každou cenu ji musíme najít a zneškodnit!"

"Jak ji máme zneškodnit a najít, když je na dně močálu, kam jste ji zavezl a shodil," zasyčel Chub. "Chlapci, chyťte ho!"

Muži se beze slova vrhli na Toma, který se zoufale bránil, ale podlehl přesile. Byl svázán a připoután k nosnému sloupu v zadní části stanu.

8.

Bylo již dávno po půlnoci, ale nikdo z mužů nespal. Chub a Kelly hráli karty, Harris nervozně přecházel sem a tam a Knowles seděl na židli pozorujíc upřeně Toma. "Měli bychom ho zabít," vzhlédl s tajenou nadějí k Harrisovi. Ten si změřil Knowlese s netajeným odporem a odsekl: "Už toho zabíjení bylo v posledních dnech trochu moc. Takové rady si nechte!"

"Hej, chlapci!"

Muži zmlkli a překvapeně zvedli hlavy.

"Hej, slyšíte?"

"To je Tom" zamračil se Knowles. "Mám mu jít přerazit pár žeber?"

"Knowlesi, slyšel jsem tě," ozval se hlas z temného pozadí stanu. "Máš to u mne. Až nebudu svázán jako podsvinče ...!"

"Slyšíte ho," ječel Knowles. "Už zase by nejraději vraždil!"

"Tome, chcete se napít," otázal se Kelly a nečekaje na odpověď nabral do sklenice vody a donesl ji Tomovi. Ten se hltavě napil a při druhém doušku se zarazil: "Kelly, také to slyšíte?"

Kelly se na Toma udiveně podíval. "Chlapci, buďte chvíli tiše!" Hlomozící muži překvapeně zmlkli, protože Kellyho hlas byl nebývale ostrý.

Z dálky se ozval jakýsi nezřetelný hluk, který náhle ustal.

"Chube," ozval se Tom, "co jste říkal, že jsem udělal s D-7?"

"Utopil jste ji v močále, abyste se zbavil důkazů," zavrčel Chub.

"Říkáte v močálu. Tak chvilku poslouchejte!"

V té chvíli se ozvalo zřetelné staccato spouštěného motoru.

"D-7," vytřeštil oči Chub. "Ale kdo je na ní?"

"Pokud vidím, jsme všichni tady, takže to může být jen Riviera, Dennis nebo Peebles," řekl Tom s ledovým klidem.

"Je to Dennisův duch," ječel Knowles.

"Drž hubu, blbečku," utrhl se na něho Chub, který napjatě poslouchal.

"Teď přepojila ze startovacího motoru na diesel," komentoval Tom. "Riviera nazýval D-7 španělsky Daisy Eta. A Daisy Eta - železná dívka - touží po dalším muži!"

"Nechte si ty morbidní řeči, Tome," řekl Kelly vstávaje. "Chlapci, půjdeme se podívat, co se vlastně děje!"

"Tak mě alespoň rozvažte," zuřil Tom. "Vy utečete a mě tady necháte svázaného, aby mě tu měla pěkně naservírovaného!"

Kelly, vycházeje ze stanu, se otočil: "Když na D-7 nebude nikdo, tak přiběhnu a rozváži vás. Zatím nikam nechoďte," pokusil se o vtip. Oba muži se na sebe zašklebili.

Venku se rozdělili na dvojice. Harris s Chubem vsedli na dumper a vyrazili směrem, odkud se ozývalo dunění naftového motoru. Kelly a Knowles je následovali na traktoru.

Asi po půlhodině bylo slyšet dupot běžících nohou a do stanu se vřítil zsinalý Kelly, sledován Knowlesem, jehož tvář byla strhána k nepoznání. Během vteřiny byla Tomova pouta přeřezána.

"Chub a Harris ...?", zašeptal Tom namáhavě se zvedaje.

"Čekala na ně za hřebenem kopce, a pak do nich najela z boku. Převrátili se a ona je rozválcovala. Ve světle našich reflektorů to bylo něco strašného. Otočili jsme traktor a ujeli."

Tom se zachvěl: "Měli bychom se rychle někam ztratit, kde nás nenajde!"

"Ale kam," kňoural Knowles. "Z tohohle ostrůvku nemůžeme utéct!"

Kelly chvilku přemýšlel, a pak luskl prsty: "Na kraji runwaye, kde jsem bagroval, je kopec hlíny přímo u zbytku pahorku. Tam se za námi nedostane a když, tak utečeme na pahorek, který je z té strany příkrý. Vezmeme si traktor, abychom se tam rychle dostali."

Al Knowles navrhl použít dumperu pro jeho rychlost. Návrh byl zamítnut s poukazem na nebezpečí, že by mohla prasknout pneumatika. Volba padla na traktor s pásovým podvozkem, na kterém kdysi jezdil

Dennis. Muži, obtíženi vaky s narychlo posbíranými zásobami, naskočili a beze světel vyrazili do temné noci. Na okraji vysoké hromady hlíny zastavili a vyšplhali se na vrcholek. Zde si rozdělili hlídky pro zbytek noci a uložili se ke spánku.

9.

Al Knowles, mající druhou hlídku, po několika minutách usnul, ale rozrušení a strach mu dovolily jen lehký spánek. Proto se okamžitě vzbudil, když v dálce se ozvalo zavrčení dieselového motoru. Vztýčil se a tak tak, že nesklouzl po srázné straně hromady. Mohutný stroj, jen matně rozeznatelný v počínajícím ranním šeru, se blížil k opuštěnému táboru ze strany, kde byly uloženy sudy s pohonnými látkami. Zastavil se před pyramidou sudů a začal pracovat.

"Zřejmě si chce doplnit zásobu nafty než se pustí do nás," poznamenal Kelly a Knowles zděšeně zavyl.

"Podívejte se na ni co dělá," Tom povstal, aby lépe viděl. Daisy Eta začala před sudy hloubit a odstraňovat zeminu. Zanedlouho tam byla jáma asi čtyři metry široká, deset dlouhá a metr hluboká, s pozvolnými nájezdy po obou stranách.

"To je ale neuvěřitelné," vyhrkl Kelly, když stroj sjel do vyhloubené úžlabiny, švihl radlicí a rohem prorazil jeden ze sudů, z něhož začala tryskat silným proudem nafta. Pak se pootočil tak, aby pramen mířil přímo do hrdla palivové nádrže.

"Jak mohla vytočit závěr," vyvalil oči Kelly.

"To nevím, ale fakt je, že to dovede a zažil jsem to na vlastní spálené kůži," zavrčel Tom a vyprávěl, jak náhle uvolněná zátka radiátoru ho div neschodila pod pásy, když se po Rivierově zranění snažil přijít na kloub té záhadě. "Být to dnes," dodal, "tak jsem asi ležel vedle Riviery. Ta bestie se od té doby mnohému přiučila!"

"Asi máte pravdu," pokýval hlavou Kelly, "a teď ty své nové poznatky vyzkouší na nás. Už sem jede!"

Knowles vyrazil ze sebe srdceryvný jekot. Netylo divu, protože pohled na obrovitý buldozer ženoucí se k nim, byl až neskutečně hrůzný. Místo řidiče v kabině bylo prázdné, ale přesto se stroj opatrně vyhýbal balvanům a hlubokým nerovnostem, jakoby jej řídil zkušený operátor.

"Co budeme dělat," lkal Knowles.

"Sedět a dívat se. Jest-li chcete odejít, tak račte. Ale proboha už zavřete tu svoji hubu!" Tom si odplivl a zapálil si cigaretu. Kelly se zamyšleně díval na tábor, který pod ním ležel jako na dlani. Na stanovišti strojů se tyčil jeho ohromný bagr. "Co myslíte, Tome, jak by asi dopadlo, kdy by se D-7 dostal do křížku s mým bagrem?"

"Neměl by šanci," odpověděl Tom. "Ale ona by nebojovala, a jak by se mohl dostat bagr na potřebnou vzdálenost, aby ji zasáhl lžící? Ona by se jenom smála a uskakovala."

"Kde je, nevidím ji," kňoural Knowles.

"Tam vzadu, kde se násep napojuje na pahorek. Hřeben násypu je v tom místě ale tak úzký, že kdyby na něj vyjela, tak dosedne břichem a zůstane viset. Kdyby se chtěla vyhrabat, tak se převrátí a skutálí se ze svahu. Doufejme, že to udělá."

Čekání jim připadalo nekonečné. Na opačné straně hromady, kam nebylo vidět, bylo slyšet supění motoru, jak se Daisy Eta drápala po příkré stěně násypu. Náhlé zavytí motoru a hluk padající zeminy připadal mužům jako rajská hudba. Daisy Eta se na stěně neudržela a sklouzla dolů. Za chvíli se však objevila před násypem znovu, zastavila se a oddechovala pomalým volnoběhem. "Tak co je," posmíval se Kelly, "dej se do toho, hop nebo trop!" Knowles stál vedle něho a celý se chvěl.

"Vypadá to, jako by přemýšlela," poznamenal Tom. "Na ten úzký hřeben se jí nechce, ze svahu sklouzne, tak jsem zvědav, co udělá teď".

Daisy Eta však přišla na jiné řešení. Spustila radlici a rozjela se proti místu, kde se hromada zeminy napojovala na pahorek. Její radlice se zabořila a ze svahu násypu se ukrojily čtyři kubické metry zeminy. Hřeben hromady se okamžitě snížil asi o třicet centimetrů. Druhý a třetí nájezd pak definitivně přeťal ústupovou cestu z násypu na pahorek. Muži, stojící nyní na osamocené hromadě se na sebe významně podívali:

"Na tenhle trik jsem nepomyslel," řekl zkroušeně Kelly. "To je jediná možnost, jak nás dostat. Jak to vypadá, za půl hodiny si nás vyzvedne."

"Co kdybychom zkusili ji odlákat," mínil Tom. Náš traktor je na opačné straně hromady, takže jeden z nás by mohl nepozorovaně k k němu seběhnout a provokativně kolem ní projet. Možná, že by se za ním pustila, ale dohonit by ho nemohla. Ti dva, kteří zbydou, by zatím mohli doběhnout do tábora, a najít tam nějakou možnost k obraně, třeba dynamit, či co já vím. Proč my troubové jsme hned zpanikařili a utekli sem! Myslím, že Knowles ..." Tom se otočil, ale Knowles byl pryč.

"Knowlesi, kde jste?" Tom se zmateně otáčel: "Kam ten chlap zmizel?"

Jako odpověď se ozval zvuk startujícího motoru a jejich traktor prudce vyrazil, zanechávaje za sebou mrak zvířeného prachu. Namířil však na opačnou stranu, takže na odlákání Daisy Ety nebylo ani pomyšlení.

"Ta zrádná, zbabělá svině," ulevil si Tom.

"Co jste čekal od takového primitiva," pokrčil rameny Kelly.

Mezitím Daisy Eta pokračovala v úspěšné likvidaci jejich ústupu. Každým záběrem její radlice se snižovala hromada o celou stopu.

"Přestává se mi to líbit," řekl Kelly s nuceným klidem. "Navrhuji vyklidit pozici."

"Nevím, zda by to bylo zdravé," zavrtěl Tom pochybovačně hlavou."Jen si všimněte, jak se ta potvora vypracovala. Už ani nemusí přehazovat rychlosti a otáčí se tak rychle, že by to sebezkušenější operatér nedokázal. Zřejmě si všechno nějak synchronizovala, že nepotřebuje spojku, ani rychlosti a možná ani brzdy. A radlicí pohybuje jako mečem."

Pod nimi zavrčel motor a vrcholek náspu se propadl o další stopu.

Tom se zamračil: "Asi máte pravdu, nic jiného nám nezbývá. Ale uděláme to tak: Rozdělíme se, protože se může pustit jen za jedním z nás. Vy poběžíte na konec runwaye, kde je ještě zbytek bažiny, kolem které se můžete honit do nekonečna. Já budu utíkat do tábora, vezmu si váš bagr a pojedu za vámi, a tam poskytneme Daisy Etě za

její peníze hodnotné show. Kdyby se ale náhodou rozjela za mnou, snad se dostanu do tábora dříve než mne dohoní. Když ne - no tak jsem měl prostě smůlu."

"Prima," řekl Kelly. "Ale počkáme, až se znovu zakousne do zeminy. Bude jí trvat alespoň pět vteřin, než si uvědomí situaci, zbaví se zátěže a rozhodne se, za kterým z nás se má pustit. A jen tak mimochodem, proč k té bažině mám běžet zrovna já? Neříkám, že nepoběžím, ale ..."

"Jen se podívejte na ty své dlouhé nohy!"

"Asi máte pravdu," Kelly pokývl hlavou a oba muži se na sebe zašklebili.

10.

Mezitím Daisy Eta s vytrvalostí hodné lepší věci snížila vrcholek násypu o dobrou polovinu. Oba muži přikrčeni čekali na svou příležitost. Když motor buldozeru zaúpěl pod tíhou tlačené zeminy, seskočili z vrcholu hromady na opačnou stranu. Kelly s kočkovitou pružností dopadl na nohy, ale Tom, jehož svaly ještě nenabyly po předchozím svázání původní pružnosti, se několikráte převalil. Kelly se zastavil, aby mu pomohl na nohy, čímž se připravili o drahocennou vteřinu. Daisy Eta, která se jakoby zázrakem objevila za bokem násypu, se vrhla za prchajícími. Ti se po několika skocích rozdělili a stroj pokračoval několik okamžiků původním směrem. Pak zaváhal, ale jenom asi dvě vteřiny, během nichž se rozhodl, že Tom bude asi snadnější kořistí a rozjel se za ním.

Krátké zaváhání Daisy Ety a těch několik desítek metrů než změnila směr, Toma zachránilo. Ale jen o vlásek. V okamžiku, kdy doběhl k bagru a střemhlav se vrhl mezi obrovité pásy, ozval se ohlušující náraz radlice z manganového železa na těleso bagru. Musel být slyšet na míle daleko a sedmačtyřiceti tunový kolos, pětkrát těžší než Daisy Eta se silně zachvěl.

Tom déle nečekal. Jako kočka prolezl mezi pásy na druhou stranu a dříve než Daisy Eta objela bagr, byl již v řídící kabině, vy-

soko nad dosahem smrtonosné radlice. Zhluboka si oddechl a vyklonil se z okna.

Buldozer stál opodál a jeho motor si pomalu pobrukoval v klidném volnoběhu. Tom se ušklíbl a rychle zkontroloval, zda jsou všechny funkce bagru v pořádku. Pak spustil motor a vyklonil se z okna.

Daisy Eta se nehnula z místa. Jen její motor chvílemi přecházel do vysokých obrátek a opět se vracel na volnoběh. Stejně tak, jako tehdy na vrcholku kopce u staré ruiny. Tom uchopil páku zdvihu a dvoukubíková lžíce se začala zvedat. Když byla dostatečně vysoko, prudký pohyb ovládacího mechanismu ji mrštil na motorový kryt Daisy Ety.

Tom zklamaně zaklel. Lžíce sice smetla výfukové potrubí spolu se vzduchovým filtrem, ale byla vedena příliš vysoko, takže životně důležitou část motoru, kterou je jeho blok, minula asi o půl metru. Než mohl Tom udeřit znova, Daisy Eta odskočila dozadu, kde byla mimo dosah.

Rozervaný otvor po vzduchovém filtru upoutal Tomovu pozornost. "To chce vědro písku, abys měla co žvýkat," řekl vesele a nabral náklad zeminy z vedle ležící hromady. Daisy Eta se rozhodla zaútočit na lžíci a zneškodnit ji. Skokem se vyřítila dopředu, ale Tom zavčas lžíci zvedl, takže buldozer projel pod ní. Rychle couvl, ale nestačil se vyhnout krupobití písku a hlíny, které se na něj sypalo. Ale zlomek vteřiny před tím, než zemina dopadla, motor Daisy Ety zařval a tlak plynu z výfukového otvoru spolu s proudem vzduchu z ventilátoru ji odfoukly stranou. Tom se bleskurychle rozehnal lžící, která s ohlušujícím třeskem zasáhla radlici. Šťastnou náhodou se zuby lžíce zaklesly za okraj radlice a Tom rychle využil situace. Rychlým pohybem uzavřel zuby lžíce a dal do pohybu její zvedací mechanismus. Obrovitý motor bagru se chvěl námahou, ale předek Daisy Ety se pomalu zvedal, zatím co její pásy se bezmocně točily vyhazujíce dozadu fontány hlíny v marné snaze se uvolnit.

Kouř z motoru a zápach oleje upozornily Toma, že na úplné zvednutí Daisy Ety bagr nestačí. Jeho lžíce byla přece jen příliš daleko od těžiště, než aby mohla překonat takovou váhu. Proto ji zablokoval v dosažené poloze a vypnul motor.

Tím se situace dostala do stadia šachové partie nazývané pat, kdy žádný z protivníků nemůže druhého ohrozit. Přesto však to byl pro Toma rozhodující úspěch, protože o nic jiného mu vlastně nešlo.

"Vzájemný knock out, jak vidím!"

Tom vyhlédl z okénka kabiny na šklebícího se Kellyho, který přilákán hlukem boje obou obrů, opustil své strategické postavení u bažiny.

"Možná," pokračoval Kelly, "že bychom se teď k ní mohli přiblížit a trochu jí pocuchat vnitřnosti."

"Jak to chcete udělat? Co když má ještě nějaké eso v rukávu?"

"Pochybuji. Radlici zvednout nemůže a tím méně se jí ohnat. Ledaže by to udělala tak, jako liška v pasti. Uhryže si nohu a je venku."

"Myslím, že by bylo nejlepší vzít nějakou pořádnou ocelovou tyč ..."

V tom okamžiku motor Daisy Ety zoufale zavyl a její pásy se začaly točit šílenou rychlostí. Ale tím jen zapadala svým zadkem hlouběji do písku.

"Vypadá to tak, jako kdyby nám rozumněla," řekl Tom zamyšleně. "V každém případě musíme být opatrní!" Sestoupil z bagru a spolu s Kellym se vydali do nedalekého skladu vyhledat nějaký vhodný destrukční nástroj. Vybrali si asi metrové **těžké** páčidlo a opatrně se blížili k Daisy Etě, která jakoby je úkradkem pozorovala. Její motor řval a pásy chrlily fontány písku.

"Jen klid, sestřičko," domlouval jí Kelly. "Hezky seď, nebude to nijak bolet!" Jeho ruka s páčidlem se široce rozmáchla ...

V tom okamžiku se buldozer zachvěl, gumová hadice spojující motor s chladičem se uvolnila a oběma mužům stříkl do tváří proud vařící vody. Oba zařvali a zapotáceli se, držíce si rukama obličeje.

"Jak je vám, Tome," ozval se Kelly. Proud vařící vody mu zasáhl pouze spodní část obličeje a hrdlo, zatím co Tom se svíjel na zemi, drže si oběma rukama oči. "Nevidím," sténal.

"Počkejte, podívám se." Kelly odtrhl jeho ruce od obličeje a tiše zaklel. Zvedl Toma a odváděl ho pryč. Pak se otočil a se zuřivým výkřikem mrštil páčidlem jako oštěpem po Daisy Etě. Tyč dopadla na motorový kryt, který se prohnul jako by byl z gumy a odmrštil ji zpět. Kelly se sehnul, tyč ho přeletěla a narazila na Tomova lýtka. Ten se skácel jako poražen palicí, ale hned byl na nohách a kulhal do bezpečí.

11.

Ve stanu Kelly posadil Toma na židli a starostlivě se zeptal: "Co dělá vaše optika, kamaráde?"

"Je to mizerné. Trochu vidím, ale jako v mlze. Víčka jsou zřejmě opařena a pořád slzím. Co budeme dělat?"

"Půjdu pro trochu dynamitu," řekl Kelly. "Ale stejně by mně zajímalo, co to do ní vjelo. Až do včerejška jsem byl realista. Ale teď už nebudu pochybovat, že existují kouzla a čáry."

"Mohu vám říci jen tolik, co jsem viděl a zažil," řekl Tom. Tam nahoře na kopci se Riviera proboural do nějaké staré stavby a z té díry něco vyfouklo ven. To něco je inteligentní, nevím, jestli se dá říci, že to žije, ale v každém případě se to usazuje v kovových mechanismech. Na lidi to přímo nepůsobí, to bychom určitě poznali. A ještě něco. Jakmile je to jednou v nějakém stroji, už to zpátky nemůže, jinak by to napadlo i ostatní stroje. Nebo je toho tak málo, že to stačí právě na jeden mechanismus - prostě nevím."

"Tak mne napadá," řekl zamyšleně Kelly, který pozorně poslouchal Tomovy dedukce, "že ta věc může mít něco společného s elektřinou, ale při tom se nezdá, že by ji měla nějak v lásce, alespoň ten druh elektřiny, který my známe. Jen si vzpomeňte, jak D-7 uskočila, aby se vyhnula výboji, který zabil chudáka Peeblese. Zřejmě se jí to nepodařilo, protože pak byla celé čtyři hodiny rozpálená a veškerá instalace na ní zničená. Je nesporné, že ten výboj nějakým způsobem navodila, protože v systému generátor-kabel-svářečka takové napětí nemohlo vzniknout. Musí proto zde být ještě další činitel, což logicky vede k D-7. Ale zřejmě si neuvědomila, že to může i jí uškodit."

"Či-li jinými slovy, dostala strach z toho, co způsobila!"

"Strach," zasmál se Kelly, "jak můžete aplikovat pocity živých tvorů na tuhle záhadu? - ale počkejme," zvážněl, "něco na tom může být, když ne přímo strach, tak to můžeme nazvat třeba pudem sebezáchovy, opatrností, odporem, či co já vím, co ta věc cítí, cítí-li vůbec. V tom případě by bylo možné ji alespoň postrašit. Na základě její reakce můžeme pak pokračovat v různých pokusech, až najdeme její slabé místo. A pak ... Pro začátek bychom to mohli znovu zkusit se svářecím aparátem. Naložíme ji na dumper a přivezeme sem.

Ručně se s tím tahat nebudeme. Daisy Eta není liška, aby si překousala radlici a utekla, jak jste říkal před chvílí! Teď už víme, jak na to, abychom nepřišli k úrazu!"

Zajeli s dumperem před dílnu nebohého Peeblese a supajíce námahou, naložili těžký agregát spolu se svitkem kabelu, na jehož odizolovaný konec upevnili záchytný hák.

Kelly nastartoval a Tom přibouchl dveře kabiny. Při tom se ohlédl a strnul hrůzou. Daisy Eta nebyla od nich ani sto metrů a rychle se blížila. Její rozbitý kryt, stržené reflektory a zející otvory po vyrvaném potrubí a vzduchovém filtru ještě znásobovaly děs, který budila.

"Vy jste říkal, že Daisy Eta není liška, aby si ukousala nohu vězící v pasti," poznamenal Tom. "Jen se dobře podívejte!" Kelly se otočil a vyvalil oči. Tom měl pravdu. Namísto mohutné radlice bylo na předku Daisy Ety pouze stržené ovládací zařízení. Rychle přišlápl akcelerátor až k podlaze a dumper vyrazil jako blesk. Za chvíli byli za pahorkem a z dosahu vraždícího buldozeru. Dumper byl nejméně třikrát rychlejší než Daisy Eta.

"Kam pojedeme," zeptal se Tom. Kelly chvíli přemýšlel a pak se uhodil do čela. "Zajedeme na ten úzký poloostrůvek, kde se vykládalo zařízení. Až Daisy Eta se tam pustí za námi, může jet jen přímo, protože místo na otočení tam není. Až se k nám přiblíží, musíme jí hodit konec kabelu na motor a současně pustit proud. Je po odlivu, tak písek bude mokrý. Jinak a jinde by to nešlo, protože na suchém písku by byla vlastně odizolována. V táboře to fungovalo proto, že před tím jsme Daisy Etu omyli hadicí, takže písek byl mokrý.

Výběžek byl asi osm metrů široký a třicet dlouhý. Dumper zajel až na nejzazší konec a oba muži vystoupili.

"Myslím, že vhodnější místo pro souboj asi nenajdeme," řekl Kelly, když s námahou vyložili generátor. Zatím co Tom kontroloval propojení, poodešel k malé vyvýšenině, aby se rozhlédl po Daisy Etě. Za chvíli bylo vidět jak cosi volá a posunkem přivolává Toma. Ten zanechal práce a rychle přiběhl: "Co se děje?" Ale pak spatřil jak k nim míří traktor řízený Al Knowlesem.

"Zcela určitě neví, že Daisy Eta si to míří sem, jinak by byl na opačném konci ostrova. Hej, Ale," zavolal, "zajeď sem, ty mrňavý skunku!"

Padesát metrů od nich se traktor zastavil a Knowles, spojiv dlaně do hlásné trouby, zavolal: "Kde je D-7?"

"O to se nestarej a zajeď sem! Traktor zavez až přímo na břeh!"

"Ani mne nenapadne. Ptám se, kde je D-7!"

"Když to chceš vědět, tak míří přímo sem!"

Al Knowles zaječel hrůzou a ani se nenamáhal znovu nastartovat traktor. Seskočil jako blesk a dal se do běhu podél břehu. Kelly za ním zavolal: "Běžíš přímo proti ní!" Ale Knowles buď neslyšel, nebo strachem nevnímal a pokračoval v běhu. Kelly došel k traktoru, nastartoval ho a zavezl na nejužší místo výběžku.

12.

Tom mezitím pokračoval v práci. Nenechal se rušit ani vzdáleným hřměním naftového motoru, které, když Daisy Eta ztratila výfukové potrubí, nebylo v žádném případě něžnou slavičí písní.

"Kelly, pomozte mi přenést generátor tam mezi ty dvé hromady kamení, ale opatrně. Bude tam lépe schován. Mimochodem, kde je Al?"

Kellyho odpověď byla přehlušena řevem motoru za malou vyvýšeninkou. Tom uchopil rychle klubko kabelu a v běhu je roztáčel. Kelly položený kabel rovnal a zahazoval pískem.

"Jeden z nás se bude muset dostat k Daisy Etě a upevnit na ní kabelové očko," řekl Kelly, když byl kabel rozvinut. "Ten jeden bude pravděpodobně zabit," konstatoval suše Tom.

"Pokud se to nepovede, tak to čeká oba dva," zašklebil se Kelly. "Ale o to se nestarej, to bude moje práce. Jinak to ani nejde, protože ty zatím pořádně nevidíš a svaly máš ještě ztuhlé."

Zuřivý řev motoru se přiblížil. Oba muži na sebe pohlédli a Kelly několika skoky vyběhl na vyvýšeninu, která jim bránila v rozhledu. Pohlédl na druhou stranu a rychle zalehl do písku. "Tome," volal, "rychle sem pojďte!" Tom zalehl do písku vedle Kellyho a oba vyvalili oči. Před nimi stála Daisy Eta a vedle ní Al Knowles, který něco volal a mával vztaženýma rukama. Jeho hlas však zanikal v dunění motoru.

"Myslíte, že se mu podařilo ji zastavit?" Tom pohlédl zmateně na Kellyho.

"Jestliže ano, pak je to ta nejzáhadnější věc, která se na tomto ostrově udála a tím je řečeno hodně!"

Ohlušující řev motoru přešel do tichého broukání, v němž bylo možno rozeznat Alův hlas: "Já jsem ti přišel pomoct, nezabíjej mne!" Udělal krok dopředu, ale motor znovu zařval a Al klesl na kolena vztahuje ruce k obludnému stroji: "Nech mne, abysem ti pomohl! Budu tě vopravovat a pomůžu ti zabít ty dva chlapy!"

"Ale," zařval Kelly, třesa se vztekem. "Hned toho nech a přiběhni sem! Nebo jest-li tě ta potvora nezabije, tak to na mou duši udělám já!"

"Ty tam drž hubu," hystericky ječel Knowles. "Já dobře vím, kdo je tady pánem!" Obrátil se k Daisy Etě: "Já je zabiju pro tebe! Taky tě umeju, vopravím a namontuji ti zpátky radlici a ..."

Kelly se neudržel a vyskočil, rudý vztekem a Tom stačil jen tak tak ho zachytit a strhnout zpět do písku. "Co blázníte," syčel, "chcete se dát zabít jen pro to potěšení zakroutit té kryse krkem?"

Kelly se chvěl zlostí. "Neberte si to tak," chlácholil ho Tom. "Ten chlap úplně zcvokatěl, nemá cenu se s ním zahazovat."Pak ale uchopil Kellyho za rameno: "Tu potvoru musíme přilákat blíž, tam kde je písek mokrý a kam dosáhne kabel. Já se jí ukáži a vy zatím číhejte s kabelem!" Kelly mlčky přikývl a oba muži seběhli z vyvýšeniny. Tom zamířil vstříc Daisy Etě prudce mávaje rukama ve snaze upoutat její pozornost. To se mu podařilo. Z roztitého výfuku buldozeru vyšlehly plameny a Daisy Eta se s řevem rozjela přímo na Toma. Ten se okamžitě otočil a uháněl k mořskému břehu, kde se prudkým odrazem vrhl do vody.

Mezitím Kelly uchopil odizolovaný konec kabelu a vyběhl vstříc obludě. Ale nedoběhl. Ze strany ho cosi udeřilo a v pádu si uvědomil, že ho zaskočil Al Knowles. "Já ti zabiju jednoho a ty si chyť toho druhýho," řval s pěnou u úst a prudkými rozmachy paží bil do ležícího Kellyho, který si rukama chránil obličej před údery a kopanci zuřícího šílence. Naštěstí se Kellymu podařilo prudkým vykopnutím podrazit mu nohu a Knowles uklouzl. To stačilo, aby Kelly rychle vyskočil a srazil mohutnou ranou Knowlese k zemi. Pak znovu

uchopil kabel, bleskurychlým pohybem se uhnul strašlivým pásům, které se ho již téměř dotýkaly a v běhu mrštil jako lasem kabelem po Daisy Etě. Dvěma skoky byl u břehu a vrhl se do moře.

Z konce kabelu vyšlehl oslnivý blesk. Daisy Eta poskočila za Kellym, ale na vlhkém písku sklouzla do vody, kde zůstala stát, ponořena do necelé poloviny pásů. Voda pod ní se v okamžiku změnila v neprůhledný oblak páry. Zvuk motoru nepravidelně stoupal a klesal a buldozer se otřásal jako pes, kterému navlékli na hlavu pytel. Pak hlavní motor zhasl a jeho blok se do běla rozžhavil. V zápětí vybuchla benzinová nádržka pro startovací motor a vteřinu po té ji následovalo stodvacet litrů nafty z hlavní nádrže. Vzduchem létaly kusy součástí a rozžhavený kov stékal se syčením do rozběsněné vody.

Přesto, že motor neběžel, Daisy Eta se stále zmítala jako v křečích. Kelly, který v bezpečné vzdálenosti šlapal vodu, vyvalil oči, když spatřil, jak na boku stroje se rýsuje jakási vyboulenina, která rychle postupovala vzhůru, až dosáhla chladiče. V tom okamžiku se to, co zbývalo z Daisy Ety změnilo v lávovitou hmotu, která se prudce rozletěla na všechny strany, oslepujíc svým žárem ....

Když oslněný Kelly mohl opět vnímat, rozhlédl se po Tomovi. Nikde ho nespatřil, a pak si s hrůzou uvědomil, že Tom neumí plavat. Se sevřeným srdcem se nadechl a potopil se. Na dně spíše vytušil než uviděl bezvládné tělo, uchopil je a prudce se odrazil ode dna. Při tom se záchvěvem hrůzy zjistil, že ho levá ruka neposlouchá, a že mu jí Knowles přerazil jedním z prudkých kopanců. Nedbaje prudké bolesti vyvlekl Toma na břeh a vyčerpán se vedle něho posadil. V ruce cítil příšernou bolest a v uších mu hučelo. Přesto zaslechl z blízka něco jako dětské kvílení. S námahou povstal, připotácel se k probouzejícímu se Knowlesovi a několika kopanci ho postavil na nohy. Pak ho zahnal na místo, kde ležel Tom.

"Klekni si," zasyčel, "roztáhni mu nohy a klekni si mezi jeho kolena!" Al se nechápavě díval a kymácel se ze strany na stranu, dokud ho Kelly kopanci a políčky nepřinutil, aby zaujal nařízenou pozici.

"Polož mu ruce na spodní žebra! Tak, dobře, a tlač, ty kryso, tlač! A teď povol! Tlač! Povol!"

Kelly, sedě na kameni, si s bolestnou grimasou držel poraněnou ruku a dával povely tak dlouho, až Tom vydechl, otevřel oči a začal zvracet.

Tolik o Daisy Etě, buldozeru, který zešílel a žil svůj vlastní život, pokud to byl vůbec jeho vlastní. Nikdo se však nezmiňuje o zkušebním letu mezikontinentální střely, o němž se vydávají oficielní informace asi v tom smyslu, že dementují jakoukoliv neoficielní zprávu o tom, že k nějakému zkušebnímu letu vůbec došlo. Toto dementi je tím důraznější, došlo-li při pokusu k fiasku, jako v tomto případě, kdy maketa střely se vymkla z řízení a dopadla právě na tento ostrůvek a vybuchla v bezprostřední blízkosti tábora, který hořící pohonné látky totálně zničily.

Stalo se to dva dny po likvidaci Daisy Ety právě v okamžiku, kdy Tom s Kellym si zašli na pahorek, aby v klidu sesmolili komentář k předepsanému hlášení o postupu prací. Přesto, že seděli ve stínu zbořeniny starého chrámu, neobvykle silně se potili při vymýšlení, jak zdůvodnit přerušení prací, smrt většiny členů pracovní skupiny a zničení cenného buldozeru. Možnost vypsat, jak to po pravdě bylo, zamítli předem, protože z toho vyplývaly pouze dvě stejně chmurné vyhlídky: soud neuvěří jejich nejapným výmyslům o nějakém šíleném buldozeru a obžaluje je ze serie úkladných vražd s jednoznačným soudním výrokem, protože na ostrůvku nebyl nikdo jiný, kdo by mohl vraždy spáchat. Druhá možnost spočívala v tom, že stráví zbytek života v některé psychiatrické klinice. Není proto divu, že burácení dopadající rakety a zničení tábora uvítali jako boží spásu v nejvyšší nouzi.

Al Knowles během těchto dvou dnů bloudil po ostrově hledaje Daisy Etu, protože nevěřil v její zkázu. Zklamán neúspěchem na-

padl se zuřivostí šílence oba muže, kteří byli nucení ho svázat. Ležel vedle nich, nepříčetně koule očima a z koutku úst mu tekla slina.

Byl to Kelly, který první pochopil, co se vlastně stalo. S pohledem na hořící tábor vztáhl ruce, hluboce se uklonil severovýchodním směrem a pronesl procítěně: "Bůh žehnej jejich nešikovným ručičkám!" S hlubokou úlevou vydechl a začal trhat koncept připravované zprávy.

"Moment,"zadržel ho Tom,"co když on bude mluvit?"

"Ten?", protáhl Kelly tak významně, že to vydalo za celý komentář, "ten ať si mluví co chce!" dodal pokračuje v trhání zprávy.

Tak nechali Knowlese, ať si mluví co chce.

Theodore Sturgeon: Killdozer.
Z antologie Spectrum 3/1976
Překlad a úprava - MM -